

Radca prawny, wykonujący w sposób samodzielny i niezależny wolny zawód, służy interesom wymiaru sprawiedliwości, jak również tym, których prawa i wolności zostały mu powierzone dla ochrony. Istnienie podlegającego ochronie Konstytucji RP zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego, respektującego ukształtowane w toku jego wykonywania ideały i obowiązki etyczne, stanowi jedną z gwarancji poszanowania prawa.

Zdefiniowanie reguł postępowania w życiu zawodowym i korporacyjnym przyczynia się do rzetelnego, godnego i uczciwego wykonywania zawodu radcy prawnego.

W pełni doceniając rolę i znaczenia Zasad Etyki uchwalonych przez II i V Krajowy Zjazd Radców Prawnych, lecz dostrzegając konieczność ich dostosowania do zasadniczo zmienionych warunków wykonywania zawodu radcy prawnego oraz odnoszących się do zawodu regulacji ustawowych, VI Krajowy Zjazd Radców Prawnych nadaje Zasadom Etyki Radcy Prawnego następujące brzmienie:

ZASADY ETYKI
RADCY PRAWNEGO
uchwalone przez
VI Krajowy Zjazd Radców Prawnych
w dniu 6 listopada 1999 r.
ZASADY ETYKI RADCY PRAWNEGO

Radca prawny, wykonujący w sposób samodzielny i niezależny wolny zawód, służy interesom wymiaru sprawiedliwości, jak również tym, których prawa i wolności zostały mu powierzone dla ochrony. Istnienie podlegającego ochronie Konstytucji RP zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego, respektującego ukształtowane w toku jego wykonywania ideały i obowiązki etyczne, stanowi jedną z gwarancji poszanowania prawa.

Zdefiniowanie reguł postępowania w życiu zawodowym i korporacyjnym przyczynia się do rzetelnego, godnego i uczciwego wykonywania zawodu radcy prawnego.

W pełni doceniając rolę i znaczenia Zasad Etyki uchwalonych przez II i V Krajowy Zjazd Radców Prawnych, lecz dostrzegając konieczność ich dostosowania do zasadniczo zmienionych warunków wykonywania zawodu radcy prawnego oraz odnoszących się do zawodu regulacji ustawowych, VI Krajowy Zjazd Radców Prawnych nadaje Zasadom Etyki Radcy Prawnego następujące brzmienie:

SPIS TREŚCI

Rozdział I - Przepisy ogólne

Rozdział II - Wykonywanie zawodu

Tytuł 1 - Uczciwość i rzetelność

Tytuł 2 - Godność

Tytuł 3 - Niezależność

Tytuł 4 - Powstrzymywanie się od czynności i wyłączenie się ze sprawy

Tytuł 5 - Tajemnica zawodowa

Tytuł 6 - Zaufanie i skrupulatność w rozliczeniach z klientem

Tytuł 7 - Informacja i reklama

Tytuł 8 - Inne obowiązki

Rozdział III - Stosunek do sądu, urzędów i innych organów, przed którymi występuje radca prawny

Rozdział IV - Samorząd

Tytuł 1 - Stosunki pomiędzy radcami prawnymi

Tytuł 2 - Praca w samorządzie

Tytuł 3 - Stosunek do organów samorządu

Rozdział V - Postanowienia końcowe

**ROZDZIAŁ I
PRZEPISY OGÓLNE**

Art. 1

1. Zasady Etyki Radcy Prawnego wynikają z ogólnych norm moralnych.
2. Obowiązkiem radcy prawnego jest przestrzeganie norm moralnych, szacunek dla praw człowieka oraz dbanie o godność zawodu.
3. Naruszeniem godności jest każde postępowanie radcy prawnego, które podważa zaufanie do zawodu lub mogłoby go poniżyć w opinii publicznej.
4. Zasady Etyki Radcy Prawnego obowiązują odpowiednio aplikantów radcowskich.

Art. 2

1. Radca prawny obowiązany jest kierować się postanowieniami zawartymi w niniejszych Zasadach, w uchwałach organów samorządu, w orzecznictwie dyscyplinarnym oraz dobrymi obyczajami, przyjętymi przez środowisko radców prawnych.
2. Radca prawny świadczący pomoc prawną za granicą obowiązany jest przestrzegać również norm etycznych obowiązujących prawników w państwie goszczącym. Radca prawny obowiązany jest w takim wypadku uzyskać informację o zasadach etyki obowiązujących przy podejmowaniu czynności zawodowych.
3. Członkowie samorządu zobowiązani są dbać o przestrzeganie Zasad Etyki Radcy Prawnego oraz o zachowanie godności zawodu przez wszystkich radców prawnych i aplikantów radcowskich.

Art. 3

1. Radca prawny odpowiada dyscyplinarnie za naruszenie Zasad Etyki Radcy Prawnego lub uchybienie godności zawodu przy prowadzeniu działalności zawodowej, a także publicznej i prywatnej.
2. Radca prawny nie może być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej za czyn popełniony przed wpisaniem go na listę radców prawnych lub aplikantów radcowskich.

ROZDZIAŁ II

WYKONYWANIE ZAWODU

Tytuł 1 - Uczciwość i rzetelność

Art. 4

1. Radca prawny obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe zgodnie z obowiązującymi przepisami, według najlepszej woli i wiedzy, uczciwie, rzeczowo, z należytą starannością.
2. Radca prawny obowiązany jest podejmować wszelkie czynności, jakie w granicach prawa mogą być podjęte w interesie podmiotu, na rzecz którego świadczy pomoc prawną, niezależnie od rodzaju umowy łączącej radcę prawnego z tym podmiotem.
3. Radca prawny powinien dbać o poprawność i jasność sformułowań przy udzielaniu porad, wyjaśnień i opinii.
4. W razie braku specjalistycznej wiedzy lub doświadczenia odpowiedniego do prowadzenia danej sprawy, radca prawny powinien zapewnić sobie współpracę radcy prawnego lub adwokata o stosownej wiedzy lub doświadczeniu.
5. W przypadku kolizji interesu obsługiwanego podmiotu z prawami człowieka, obywatela albo pracownika, radca prawny obowiązany jest kierować się przepisami prawa, a w razie braku normy prawnej - zasadą sprawiedliwości i własnym sumieniem.

Tytuł 2 - Godność

Art. 5

Radca prawny nie może brać udziału ani w jakikolwiek sposób - choćby pośrednio - uczestniczyć w czynnościach albo przedsięwzięciach, które uwłaczałyby godności zawodu lub podważały do niego zaufanie.

Art. 6

Pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego nie może mieć na celu ułatwienie popełnienia przestępstwa ani umożliwienie uniknięcia odpowiedzialności karnej za czyn, który miałby zostać dokonany w przyszłości.

Art. 7

Z wykonywaniem zawodu radcy prawnego nie można łączyć zajęć i działalności zarobkowej mogących obniżyć prestiż zawodowy radcy prawnego.

Art. 8

Radca prawny, korzystając przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma, nie może przekraczać granic określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą.

Art. 9

Radca prawny nie może publicznie okazywać swego osobistego stosunku do pracowników wymiaru sprawiedliwości, klientów oraz osób, których dotyczy czynności przez niego wykonywane.

Art. 10

1. Radca prawny odpowiada za treść i formę pism, których jest autorem, choćby je podpisał kto inny.
2. Okoliczności drastyczne lub mało prawdopodobne radca prawny winien przytaczać w sposób oględny i umiarkowany. Radca prawny nie może w swych zawodowych wystąpieniach grozić ściganiem karnym lub dyscyplinarnym.

Tytuł 3 - Niezależność

Art. 11

1. Radca prawny obowiązany jest przy wykonywaniu obowiązków zawodowych chronić swą niezależność.
2. Przy wykonywaniu zawodu radca prawny obowiązany jest zawsze kierować się prawem; żadne okoliczności pozaprawne, nie mające bezpośredniego związku z obiektywnie ocenionym stanem faktycznym sprawy, albo wyrażone przez kogokolwiek polecenia, czy wskazówki, nie zwalniają radcy prawnego z obowiązku rzetelnego i uczciwego wykonywania czynności zawodowych.

Art. 12

Radca prawny nie może angażować się w żadne zajęcia ani działalność, albo podejmować czynności, a także przyjmować korzyści, które mogłyby ograniczyć jego niezależność.

Tytuł 4 - Powstrzymanie się od czynności i wyłączenie się ze sprawy

Art. 13

Radca prawny nie może prowadzić sprawy ani udzielić w jakiegokolwiek formie pomocy prawnej jeżeli:

- 1) udzielił wcześniej stronie przeciwnej pomocy prawnej w tej sprawie, albo w sprawie z nią związanej,
- 2) brał udział w sprawie jako przedstawiciel władzy lub instytucji prawa publicznego,

- 3) jest osobiście lub materialnie zainteresowany w wyniku sprawy, chyba że jest w sprawie stroną, sprawa dotyczy członka jego rodziny, osoby mu bliskiej lub roszczenie jest wspólne dla niego i jego klienta,
- 4) był albo pozostaje w bliskich stosunkach z przeciwnikiem swojego mocodawcy lub osobą zainteresowaną w niekorzystnym dla niego rozstrzygnięciu sprawy,
- 5) sprawa dotyczy radcy prawnego lub adwokata zatrudnionego przez ten sam podmiot,
- 6) złożył w tej sprawie zeznanie jako świadek lub biegły,
- 7) pełnomocnikiem strony przeciwnej jest jego małżonek lub inna, bliska mu osoba,
- 8) brał udział w sprawie lub sprawie z nią związanej jako arbiter sądu polubownego lub członek innych organów mediujących lub rozstrzygających spór.

Art. 14

1. Radca prawny nie może reprezentować, ani w żaden sposób brać udziału w tej samej sprawie w imieniu więcej niż jednego podmiotu, jeśli zachodzi przypuszczenie kolizji ich interesów.
2. Radca prawny ma obowiązek powstrzymać się od działania w sprawie gdyby ujawnił się konflikt interesów podmiotów przez niego obsługiwanych lub gdyby zagrożona została jego bezstronność, niezależność, albo mógłby być naruszony obowiązek zachowania tajemnicy.
3. Z chwilą ujawnienia okoliczności wymienionych w ust. 1 i 2 radca prawny obowiązany jest niezwłocznie wyłączyć się ze sprawy, a o potrzebie i przyczynach wyłączenia powiadomić kierownika obsługiwanej jednostki albo zleceniodawcę oraz - w miarę potrzeby - organ orzekający.
4. Konflikt (kolizja) interesów istnieje w szczególności, gdy:
  - 1) działając jako doradca kilku klientów radca prawny nie może udzielić im pełnej i rzetelnej porady bez ujawniania interesów jednego lub kilku swoich klientów,
  - 2) występując jako pełnomocnik kilku klientów radca prawny musiałby przedstawić argumentację lub wnioski różniące się od tych, które przedstawiłby, gdyby reprezentował jednego z tych klientów,
  - 3) wiedza posiadana przez radcę prawnego w sprawach innego klienta mogłaby dać jakiegokolwiek korzyści nowemu klientowi.Konflikt (kolizja) interesów nie istnieje gdy:
  - 1) radca prawny występuje w imieniu wielu klientów, których interesy w tej samej sprawie są takie same, lub którzy zwracają się do niego o pomoc w realizacji tego samego celu,
  - 2) radca prawny, za pisemną zgodą klientów, występuje w roli mediatora lub arbitra w sporze między nimi.
5. Zakazy wykonywania czynności zawodowych zawarte w ust. 1 i 2 nie obowiązują w zakresie, w jakim klienci, poinformowani w pełni przez radcę prawnego o problemie, wyrażą zgodę na takie czynności.

Art. 15

Obowiązek wyłączenia się ze sprawy i powstrzymania się od czynności spoczywa na radcy prawnym zawsze wtedy, gdy małżonek lub inna osoba bliska mu, albo z jakiegokolwiek przyczyn od niego zależna, bierze udział, choćby pośredni, w wydaniu orzeczenia, decyzji, bądź rozstrzygnięciu sprawy.

Art. 16

Radcy prawnemu nie wolno brać udziału w czynnościach egzekucyjnych, chyba że szczególny przepis prawa stanowi inaczej; zakaz ten nie dotyczy czynności sądowych i związanych z egzekucją nieruchomości.

Tytuł 5 - Tajemnica zawodowa

Art. 17

1. Radca prawny zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym dowiedział się przy okazji, albo w związku z wykonywaniem zawodu.
2. Obowiązek zachowania tajemnicy, o której mowa w ust. 1, obejmuje wszystkie uzyskane przez radcę prawnego informacje, w szczególności dokumenty, notatki, akta, materiały utrwalone metodą elektroniczną, albo innymi środkami technicznymi.
3. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej obejmuje nie tylko zakaz ujawniania informacji uzyskanych przy okazji, albo w związku z wykonywaniem zawodu, lecz także skorzystania z nich w interesie własnym bądź osoby trzeciej.

Art. 18

1. Radca prawny współpracujący przy wykonywaniu zawodu z innymi osobami obowiązany jest wymagać od tych osób zachowania tajemnicy na zasadach obowiązujących jego samego i wyraźnie je do tego zobowiązać.
2. Radca prawny obowiązany jest zabezpieczyć przed niepowołanym ujawnieniem, najlepiej jak to możliwe, materiały, o których mowa w art. 17 ust. 2; wykorzystanie środków przekazu nie gwarantujących zachowania poufności w przekazaniu informacji objętych tajemnicą zawodową wymaga uprzedniego powiadomienia o tym klienta.
3. Radca prawny nie może zgłaszać dowodu z przesłuchania innego radcy prawnego albo adwokata w charakterze świadka na okoliczności znane mu w związku z wykonywaniem przez niego zawodu - radcy prawnego albo adwokata.

Art. 19

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej jest nieograniczony w czasie i trwa także po ustaniu stosunku prawnego, na podstawie którego radca prawny wykonywał czynności zawodowe.

Art. 20

Radca prawny nie może wykonywać czynności zawodowych na rzecz jakiegokolwiek podmiotu, o ile groziłoby to naruszeniem obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Art. 21

Radca prawny obowiązany jest żądać asysty przedstawiciela samorządu radcowskiego w przypadku, gdyby w lokalu, w którym wykonuje zawód albo w jego mieszkaniu prywatnym, miało być prowadzone lub byłoby prowadzone przeszukanie.

Art. 22

Radca prawny obowiązany jest zachować w tajemnicy, także wobec sądu i innych organów orzekających w sprawie, przebieg i treść pertraktacji ugodowych, chyba że strony, których pertraktacje dotyczyły, wyrażą zgodę na ich ujawnienie.

Tytuł 6 - Zaufanie i skrupulatność w rozliczeniach z klientem

Art. 23

1. Radca prawny nie może podjąć się prowadzenia sprawy, jeśli nie otrzyma zlecenia od klienta albo od osoby go reprezentującej lub jeżeli sprawa nie zostanie mu powierzona przez właściwy organ.
2. Radcy prawnemu wolno zrezygnować z przyjętego zlecenia w taki sposób, by klient - bez ponoszenia straty - mógł skorzystać z pomocy prawnej innej osoby.

Art. 24

1. Stosunki pomiędzy radcą prawnym a klientem powinny być oparte na zaufaniu; utrata zaufania może być podstawą wypowiedzenia pełnomocnictwa.
2. Radca prawny nie może podejmować się prowadzenia sprawy przeciwko bliskiej mu osobie, jak również przeciwko osobie, z którą ma poważny zatarg.

Art. 25

1. Radcę prawnego obowiązuje szczególna skrupulatność w rozliczeniach finansowych z klientem.
2. Niedopuszczalne jest ustalanie wynagrodzenia w wysokości wygórowanej.
3. Radca prawny nie powinien zawierać z klientem, przed rozstrzygnięciem sprawy, umowy, na mocy której klient zobowiązuje się zapłacić honorarium za jej prowadzenie jedynie proporcjonalnie do osiągniętego wyniku (*pactum de quota litis*).
Dopuszczalna jest natomiast taka umowa, w której przewiduje się dodatkowe honorarium za pomyślny wynik sprawy.

Art. 26

1. Honorarium jest całkowicie jawne dla klienta, a jego kwota musi być odpowiednia.
2. Zaliczka na poczet honorarium lub wydatków nie może przekraczać kwoty wynikającej z racjonalnego jej oszacowania.
3. Radcy prawnemu nie wolno dzielić się honorarium z osobą nieuprawnioną ustawowo do świadczenia pomocy prawnej. Radca prawny zobowiązany jest do rozliczenia honorarium z radcą prawnym, od którego przejął sprawę lub z jego spadkobiercami.

Art. 27

Radca prawny nie powinien dopuszczać do sytuacji, w której byłby uzależniony od klienta; w szczególności nie wolno mu zaciągać od klienta pożyczek lub korzystać nieodpłatnie z jego usług.

Art. 28

Radcy prawnemu nie wolno wstrzymać wykonania czynności w prowadzonej sprawie z powodu nieotrzymania wynagrodzenia; jednakże jeśli klient nie zapłaci ustalonego wynagrodzenia - radca prawny może na tej podstawie wypowiedzieć pełnomocnictwo.

Art. 29

1. Radca prawny obowiązany jest informować klienta o przebiegu sprawy i jej wyniku.
2. Na zaniechanie wniesienia środka odwoławczego od orzeczenia kończącego sprawę w danej instancji radca prawny powinien uzyskać zgodę klienta, w miarę możliwości pisemną.
3. Jeśli radca prawny ocenia, że wniesienie środka odwoławczego jest bezzasadne, a klient z tym stanowiskiem się nie zgadza, może wypowiedzieć pełnomocnictwo w takim terminie, aby umożliwić klientowi powierzenie sprawy innej osobie i wniesienie środka odwoławczego; w przypadku prowadzenia sprawy z urzędu może wystąpić do rady okręgowej izby radców prawnych o zwolnienie go z obowiązku zastępowania strony w takim terminie, by było możliwe skuteczne wyznaczenie innego radcy prawnego.
4. Radca prawny może, na wyraźne żądanie klienta, wnieść pozew, złożyć wniosek albo środek odwoławczy także wtedy, gdy wcześniej wydał opinię i poinformował mocodawcę o niecelowości takiej czynności. Radca prawny ma wówczas prawo zwrócić się do swojego mocodawcy o pisemne oświadczenie, iż czynności tej dokonał na jego wyraźne żądanie i włączyć je do akt podręcznych, objętych tajemnicą zawodową.
5. Postępowanie, o którym mowa w ust. 2-4, odnosi się również do wnoszenia kasacji i skargi konstytucyjnej.

Art. 30

1. Radca prawny obowiązany jest wydać klientowi, na jego żądanie, wszystkie otrzymane od niego dokumenty i pisma otrzymane z sądu lub organu, przed którym prowadził sprawę tego klienta; nie wolno uzależniać wydania tych dokumentów od uregulowania przez klienta należności.
2. Radca prawny obowiązany jest zapewnić zastępstwo w przypadku przemijającej przeszkody, tak aby prowadzone przez niego sprawy nie doznały uszczerbku.

Art. 31

Radca prawny nie jest obowiązany do ponoszenia wydatków w prowadzonej sprawie, np. opłat sądowych lub kosztów przejazdu do innej miejscowości, jeżeli klient, należycie wezwany, nie wpłaci w terminie wymaganej kwoty.

Tytuł 7 - Informacja i reklama

Art. 32

Radców prawnych obowiązuje zakaz reklamowania się, jak też zakaz korzystania z reklamy w jakiegokolwiek formie.

Art. 33

Niedopuszczalne jest w szczególności:

- 1) umieszczanie w prasie i innych środkach masowego przekazu reklam oraz informacji, o których mowa w art. 35 ust. 1, w sposób lub z częstotliwością wykraczającą poza potrzebę poinformowania o rozpoczęciu działalności, albo zmianie formy wykonywania zawodu, nazwy, nazwisk lub adresu,
- 2) umieszczanie tablic informacyjnych, których forma, rozmiar i treść byłyby sprzeczne z uchwałą właściwego organu samorządu radców prawnych,
- 3) reklamowanie swej działalności zawodowej przy okazji występowania w środkach masowego przekazu,
- 4) redagowanie relacji prasowych, radiowych i telewizyjnych ze spraw, w których radca prawny udzielał pomocy prawnej,
- 5) inspirowanie przez radcę prawnego relacji dziennikarskich w środkach masowego przekazu oraz komentowanie w nich prowadzonych przez siebie spraw.

Art. 34

1. Nie są uważane za reklamę:

- 1) umieszczanie w prasie informacji o działalności zawodowej radcy prawnego zawierającej jego imię i nazwisko, nazwę kancelarii, biura prawnego lub spółki, zakres świadczonych usług, adres, numer telefonu i faksu w formie i treści zgodnej z uchwałą właściwego organu samorządu,
  - 2) informacja w książce telefonicznej, teleadresowej lub skorowidzach, jak i w internecie; nie może ona odbiegać od formy zwyczajowo przyjętej przez radców prawnych.
2. Teksty zamieszczane na tablicach informacyjnych o siedzibie i zakresie działalności radcy prawnego winny być w całości w języku polskim; dopuszczalne jest zawieszenie drugiej tablicy informacyjnej z tym samym tekstem w języku obcym.
3. W przypadku posiadania wpisu na listę adwokatów i posługiwania się - obok tytułu zawodowego "radca prawny" - również tytułem "adwokat" należy używać tytułu zawodowego "radca prawny" w sposób jednoznacznie wskazujący, iż ten zawód jest wykonywany.

Art. 35

1. Radcę prawnego obowiązuje zakaz pozyskiwania klientów w sposób sprzeczny z godnością zawodu, a w szczególności:

- 1) korzystania z usług pośredników,
  - 2) narzucania komukolwiek swoich usług,
  - 3) postępowania niezgodnego z zasadami lojalności wobec kolegów.
2. Radcy prawnemu nie wolno żądać lub przyjmować od kogokolwiek honorarium, prowizji albo innej korzyści za polecenie jego usług.

Tytuł - Inne obowiązki

Art. 36

Radca prawny obowiązany jest traktować organy obsługiwanej jednostki równorzędnie i nie może odmówić żadnemu z organów sporządzenia opinii prawnej lub udzielenia wyjaśnień co do treści obowiązujących przepisów prawa.

Art. 37

1. W razie sporu pomiędzy organami obsługiwanej jednostki radca prawny powinien - w miarę możliwości - wskazać im sposób ugodowego załatwienia spornej sprawy.
2. Radca prawny nie może występować jako arbiter lub członek komisji rozstrzygającej spór pomiędzy organami obsługiwanej przez niego jednostki.

Art. 38

O rażących lub powtarzających się naruszeniach prawa radca prawny obowiązany jest informować kierownika jednostki, której świadczy pomoc prawną.

Art. 39

Za udzielone pracownikowi obsługiwanej jednostki informacje prawne w sprawach wiążących się z jego zatrudnieniem w tej jednostce radca prawny nie może pobierać oddzielnego wynagrodzenia, ani czerpać jakichkolwiek innych korzyści.

Art. 40

Samokształcenie ogólne i doskonalenie zawodowe należą do obowiązków każdego radcy prawnego.

Art. 41

Radca prawny wykonujący obowiązki patrona winien uczynić wszystko, aby przygotować aplikanta do wykonywania zawodu, przekazując mu wiedzę i doświadczenie oraz kształtując jego postawę etyczną.

Art. 42

1. Radca prawny obowiązany jest posiadać ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu.
2. Radca prawny świadczący usługi za granicą powinien dołożyć wszelkich starań, by uzyskać pokrycie ubezpieczeniowe na te usługi.

ROZDZIAŁ III STOSUNEK DO SĄDU, URZĘDÓW I INNYCH ORGANÓW, PRZED KTÓRYMI WYSTĘPUJE RADCA PRAWNY

Art. 43

Radcy prawnemu nie wolno umyślnie udzielać sądowi nieprawdziwych lub mylnych informacji.

Art. 44

Radca prawny obowiązany jest zachować umiar i takt wobec sądów, urzędów i instytucji, przed którymi występuje.

Art. 45

Radca prawny powinien wykazywać opanowanie i umiar także w przypadku niewłaściwego zachowania się osób biorących udział w postępowaniu.

Art. 46

Radca prawny powinien dbać, aby jego zachowanie nie naruszyło powagi sądu, urzędu i instytucji, przed którymi występuje oraz o to, aby jego wystąpienia nie naruszały godności osób uczestniczących w postępowaniu.

ROZDZIAŁ IV SAMORZĄD

Tytuł 1 - Stosunki pomiędzy radcami prawnymi

Art. 47

1. Radca prawny obowiązany jest przestrzegać lojalności i koleżeństwa wobec wszystkich członków samorządu.
2. W razie, gdy radca prawny:
  - 1) nie może stawić się w sądzie w wyznaczonym czasie, powinien on - tak szybko, jak to możliwe - zawiadomić o niemożności stawiennictwa innych pełnomocników występujących w tej samej sprawie,
  - 2) zamierza zwrócić się do sądu z prośbą o rozpatrzenie sprawy z jego udziałem poza kolejnością - powinien wcześniej uzyskać na to zgodę innych pełnomocników procesowych występujących w tej samej sprawie.
  - 3) zamierza złożyć na rozprawie pismo procesowe - powinien to uczynić, o ile jest to możliwe, na początku rozprawy, a jego odpis doręczyć jak najwcześniej przeciwnikowi w procesie, zaś w przypadku składania załącznika do protokołu dołączyć również odpis dla strony przeciwnej.

Art. 48

Radcowie prawni powinni udzielać sobie pomocy i służyć radą w sprawach związanych z wykonywaniem zawodu, o ile to nie szkodzi interesom podmiotu, któremu świadczą pomoc prawną.

Art. 49

Radcy prawnemu nie wolno podejmować czynności zmierzających do pozbawienia pracy innego radcy prawnego, chyba że wynika to z jego obowiązku przewidzianego w przepisach prawa lub umowy.

Art. 50

1. Przed udzieleniem pomocy prawnej radca prawny powinien upewnić się, czy w sprawie procesowej klient korzysta z pomocy prawnej pełnomocnika procesowego, a jeśli tak - to bez jego wiedzy i zgody nie może udzielić tej pomocy, ani też wziąć udziału w sprawie łącznie z nim. Odmowa wyrażenia zgody może nastąpić tylko z ważnych przyczyn. W przypadku, gdy radca prawny wstępuje do sprawy w miejsce poprzedniego pełnomocnika procesowego, powinien go o tym poinformować i upewnić się, że podjęto kroki dla pełnego zakończenia tamtego stosunku pełnomocnictwa.
2. W razie pilnej konieczności udzielenia niezbędnej pomocy prawnej, radca prawny po jej udzieleniu winien niezwłocznie powiadomić o tym dotychczasowego pełnomocnika klienta, a w przypadku odmowy, o której mowa w ust. 1, odstąpić od dalszego prowadzenia sprawy.
3. Radca prawny wydający opinię prawną powinien zasięgnąć informacji, czy w tej sprawie inny radca prawny nie wydał już opinii, a jeśli tak, powiadomić go o swym odmiennym stanowisku w tej sprawie.

Art. 51

Radca prawny sprawujący obowiązki koordynatora nie może naruszać niezawisłości i samodzielności radców prawnych zatrudnionych w koordynowanym zespole w wykonywaniu ich obowiązków zawodowych.

Art. 52

Radca prawny, do którego zwrócono się o wydanie opinii o innym radcy prawnym, obowiązany jest wysłuchać opiniowanego radcę prawnego, a przy sporządzaniu opinii opierać się na dokumentach, znanych mu faktach oraz zachować obiektywizm i rzeczowość.

Art. 53

1. Niedopuszczalne jest wypowiedzianie przez radcę prawnego wobec osób trzecich negatywnej opinii o pracy zawodowej innego radcy prawnego.
2. Wydanie negatywnej opinii o radcy prawnym, także co do jego pracy zawodowej, jest dopuszczalne, jeżeli opinia taka jest oparta na faktach, a potrzeba albo obowiązek jej wydania wynikają z zadań lub uprawnień służbowych bądź samorządowych.

Art. 54

Radca prawny, będący pełnomocnikiem w sprawie przeciwko innemu radcy prawnemu, obowiązany jest o przyjęciu pełnomocnictwa zawiadomić niezwłocznie radę okręgową izby radców prawnych oraz, za jej pośrednictwem, podjąć próbę polubownego załatwienia sprawy.

Art. 55

Radca prawny, z jakiegokolwiek powodu przekazujący sprawę do prowadzenia innemu radcy prawnemu, obowiązany jest udostępnić mu bez zbędnej zwłoki wszelkie posiadane dokumenty, informacje, notatki i umożliwić należyte przygotowanie do jej prowadzenia.

Art. 56

Niedopuszczalne jest porozumiewanie się radcy prawnego ze stroną przeciwną z pominięciem jej pełnomocnika, chyba że porozumienie z pełnomocnikiem napotyka na znaczne trudności.

Art. 57

W razie sporu pomiędzy radcami prawnymi powinni oni podjąć próbę jego polubownego rozwiązania z pomocą, lub przy udziale właściwych organów samorządu radcowskiego. Ten sam obowiązek odnosi się odpowiednio do sporu z adwokatem.

Art. 58

Radca prawny powinien zwracać uwagę każdemu członkowi korporacji, który postępuje niezgodnie z Zasadami Etyki Radcy Prawnego.

Art. 59

Radca prawny może złożyć skargę na innego radcę prawnego wyłącznie do właściwego organu samorządu radcowskiego.

Tytuł 2 - Praca w samorządzie

Art. 60

1. Radca prawny obowiązany jest wykonywać czynne prawo wyborcze w wyborach do organów samorządu zawodowego.
2. Pełnienie funkcji w organach samorządu zawodowego jest korporacyjnym prawem i powinnością radcy prawnego.

Art. 61

1. Radca prawny, któremu powierzona została funkcja w organach samorządu zawodowego, obowiązany jest rzetelnie i z najwyższą starannością wypełniać obowiązki wynikające z tej funkcji.
2. Przy wypełnianiu funkcji samorządowej radca prawny obowiązany jest kierować się wolą wyborców, interesami zawodowymi radców prawnych i zadaniami samorządu.

Art. 62

1. Radca prawny sprawujący funkcję w organach samorządu:
1) nie może wykorzystywać powierzonej mu funkcji we własnych sprawach, dla własnej korzyści albo korzyści bliskich mu osób,
2) powinien traktować wszystkich radców prawnych jako równoprawnych członków korporacji,
3) powinien, w granicach swych zadań i możliwości, służyć informacją, pomocą i radą członkom korporacji.
2. Radca prawny ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym obowiązany jest powstrzymać się od wykonywania funkcji pełnionych w samorządzie. Powstrzymanie się od wykonywania funkcji oznacza powinność złożenia rezygnacji oraz niekandydowania w wyborach aż do zatarcia skazania.

Art. 63

Radca prawny, który z racji obowiązków wykonywanych w samorządzie uzyskał wiadomości, dotyczące spraw osobistych innego radcy prawnego, nie może z nich korzystać dla innych celów, jak tylko w celu prawidłowego wykonania swoich obowiązków samorządowych.

Art. 64

Radca prawny składający rezygnację z powierzonej mu funkcji obowiązany jest tę rezygnację umotywić.

Tytuł 3 - Stosunek do organów samorządu

Art. 65

1. Radcę prawnego obowiązuje szacunek i lojalność wobec organów samorządu radcowskiego.
2. Radca prawny obowiązany jest stosować się do uchwał organów samorządu, niezależnie od ich osobistej oceny.

Art. 66

Radca prawny obowiązany jest współdziałać z organami samorządu w sprawach związanych z funkcjonowaniem i zadaniami samorządu oraz w sprawach wykonywania zawodu i przestrzegania niniejszych Zasad przez jego członków.

Art. 67

Radca prawny, wezwany przez organ samorządu, obowiązany jest stawić się na wezwaniu w wyznaczonym terminie, a w razie poważnej przeszkody - niemożność stawiennictwa usprawiedliwić.

Art. 68

Radca prawny, wezwany przez organ samorządu do złożenia wyjaśnień w sprawach wynikających z ustawowego zakresu zadań samorządu radców prawnych albo niniejszych Zasad, obowiązany jest złożyć wyjaśnienia w wyznaczonym terminie.

ROZDZIAŁ V POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Art. 69

Jeśli radcowie prawni wykonują zawód w kancelarii lub spółce wspólnie z innymi radcami prawnymi albo adwokatami, postanowienia dotyczące tajemnicy zawodowej, konfliktu interesów i obowiązku powstrzymania się od czynności lub wyłączenia się ze sprawy należy stosować do ich wspólnoty oraz do wszystkich jej członków z osobna.

Art. 70

1. Radca prawny, który współpracował z prawnikiem zagranicznym, odpowiada wobec tego prawnika za należne mu honorarium, chyba że umowa stanowi wyraźnie inaczej.
2. Radca prawny, który skierował klienta do zagranicznego prawnika, nie odpowiada za zapłatę należnego mu honorarium; nie jest także uprawniony do partycypowania w tym honorarium.

Art. 71

Niniejsze Zasady Etyki Radcy Prawnego wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2000 r. Jednocześnie traci moc Zasady Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu ustalonym uchwałą nr 6/95 V Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 9 listopada 1995 r.

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO ANDRZEJ STACHOWIAK

Kancelaria: ul. Rynek 46/47 lok. 5, 50-116 Wrocław, e-mail: kancelaria@e-windykacja.com, tel. (071) 369 90 70, fax (071) 369 90 71
Biuro Windykacji: ul. Sztabowa 76B, 53-310 Wrocław, e-mail: windykacja@e-windykacja.com, tel. (071) 792 50 46, fax (071) 792 50 48